

– ועפ"ז ישנו גם מענה על השאלה ששואלים על כך שמדברים לאחרונה שהגאולה באה תיכף ומיד ממש – לכאורה: כיצד זה יכול לעבור ולהצליח בצורה חלקה כל כך; כיצד יגיבו בני הבית על זה, ומה יאמר העולם על כך?! והמענה הוא, שאילו עניני הגאולה היו חידוש, אולי הי' מקום לשאלה; אבל היות והגאולה אינה חידוש דבר, אלא כל עניני הגאולה התחילו כבר ("כבתחלה") וכבר נמשכו ונתקבלו בעולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי' "ויועצק כבתחלה") – לא יהי' פלא כאשר הגאולה באה תיכף ומיד ממש!

לעילוי נשמת

התינוקת חיילת ב"צבאות ה"

בלה מארייאשא ע"ה

בת - יבלחט"א - הרה"ת ר' יהושע יעקב דוד הלוי שליט"א

שגלוב

נפטרה ביום ג' מנחם אב ה'תשפ"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י משפחתה שיחיו

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

שופטים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כט

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושתיים לבריאה
מאה ועשרים שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח

שופטים

א. "שופטים ושופטים" – "דומה למלך..."

על הפסוק "שופטים ושופטים תתן לך" נאמר במדרש רבה¹: "אמר רבי לוי, למה הדבר דומה? למלך שהיו לו בנים הרבה והיה אוהב את הקטן יותר מכולם, והיה לו פרס אחד והיה אוהבו יותר מכל מה שהיה לו, אמר המלך נתן אני את הפרס הזה שאני אוהבו מכל מה שיש לי לבני הקטן שאני אוהבו מכל בני. כך אמר הקדוש ברוך הוא, מכל האומות שבראתי איני אוהב אלא לישראל שנאמר² כי נער ישראל ואוהבהו, מכל מה שבראתי איני אוהב אלא את הדין שנאמר³ כי אני ה' אוהב משפט, אמר הקדוש ברוך הוא: נתן אני מה שאהבתי לעם שאני אוהב, הוי שופטים ושופטים".

אין מובן:

(א) תפקידו של משל הוא להוסיף הסבר לדברים שבמשל, ומה מוסיף המשל בעניינינו – "למלך שהיו לו בנים הרבה... והיה לו פרס אחד..." – על הנמשל?

ובכלל, נתינת הדבר החביב ביותר למי שאהוב ביותר הוא ענין פשוט שלא דרוש משל כדי לבאר!

(ב) מדוע מובא המשל דוקא "דומה למלך", והרי דבר פשוט הוא ביותר והתנהגות זו קיימת אצל כל אדם?

(ג) כיצד מתאים לומר "מכל מה שבראתי איני אוהב אלא את הדין"? אמנם, ה"דין" הכרחי לצורך קיום העולם⁴, ולכן אין הקדוש ברוך הוא מוותר על התנהגות הסותרת ל"דין"⁵, אך כיצד ייתכן לומר⁶ ש"מכל מה

שבראתי איני אוהב אלא את הדין"?⁷

(ד) מן המשל "היה אוהב את הקטן יותר מכולם" מובן, שחביבותם של ישראל – עם שאני אוהב – שבוכותה נתן להם הקדוש ברוך הוא את ה"משפט", דומה דוקא לחביבות של בן קטן. ומשום כך מובא בנמשל דוקא הפסוק "כי נער ישראל ואוהבהו", ואין מובאים פסוקים המופיעים לפני כן בתורה: "מאהבת ה' אתכם"⁸, "כי אהבך ה' אלוהיך"⁹, וכדומה – כי בענין זה של נתינת הדין והמשפט חשובה דוקא החביבות משום שישאלם הם "נער", בן קטן.

ולכאורה, נראה ההיפך: ה"משפט" – שופטים ושופטים תתן לך – קשור דוקא לגדולה באופן כללי, ובמיוחד גדולה בשכל, כדברי הרמב"ם¹⁰ "אין מעמידין בסנהדרין .. אלא אנשים חכמים ונבונים"¹¹ מופלגין בחכמת התורה בעלי דעה¹¹ מדרבה .. שנאמר¹² והתיצבו שם עמך, בדומין לך (למשה) בחכמה וכו'".

ב. משפט שהוא כפרס

ויש לומר, שהסבר לכך הוא:

בפשטות יוצא, שדוקא הקשר של "משפט" לישראל אינו חזק כל כך כמו עניינים אחרים של תורה ומצוות. אמנם, "מגיד"¹³ דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו – אלו הדינים¹⁴ – לישראל (דוקא), אך בכל זאת. גם "אומות העולם"¹⁵

(7) ראה טור שם בתחלתו (מפ' רבינו יונה). וראה פרישה שם בארוכה ד. אין שייך לומר שבשביל דין אמת ושלוש נברא העולם שהרי אינם אלא ביטול ושמירה מקלקול כו' אבל אין להם** ית' בעצם אותם ג' שום כבוד או נחת רוח". ע"ש.

(8) ואתחנן ז, ח.

(9) תצא כג, ו.

(10) הל' סנהדרין רפ"ב.

(11) חב"ד – ועד"ז בכ"מ ברמב"ם (ראה הנסמן בלקו"ש

חכ"ג ע' 86 הערה 49).

(12) בהעלותך יא, טז.

(13) תהלים קמו, יט.

(14) תנחומא פרשתנו א.

(15) ל' התנחומא שם. וראה סנהדרין נז, סע"א ואילך.

(* כ"ה בדפוס ראשון (פפא"מ תנ"ב). ולפינו אבל אם לכו"ז ט"ס אין.

(**) כ"ה גם בדפוס ראשון. וצנע"ק.

ברכותיו אצל נשיא דורנו – הרי "אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעון", עי"ז ש"יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו"²¹ (כפי שראו זאת אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר),

ויתירה מזו: "נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא – כפי שהוא בנוגע לנשיא דורנו, ונמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' – הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה"²²; וצריכים לציית לו תיכף ומיד עוד "קודם שיעשה אות", ו"אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר²³ לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו'"²², כיון שמאמינים בדברי הנביא, לא משום שאלו דבריו של הנביא, אלא משום שאלו דברי הקב"ה ע"י נביא זה!

... ישנה ההוראה כנ"ל, שצריכים לפרסם לכל אנשי הדור, שזכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל-בחירה, שמצד עצמו הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור, שיהי' ה"שופטיך" ו"יועציך" ונביא הדור, שיורה הוראות ויתן עצות בנוגע לעבודת כל בני וכל האנשים דדור זה, בכל עניני תורה ומצוות, ובנוגע לחיי והנהגת היום יום הכללית, גם ב"בכל דרכיך (דעהו)" ו"כל מעשיך (יהיו לשם שמים)"²⁴,

עד – הנבואה העיקרית – הנבואה²⁵ ש"לאלתר לגאולה" ותיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא"²⁶.

... וע"י הקבלה וקיום ההוראות ד"שופטיך" ו"יועציך" שבדורנו – נעשה עי"ז גופא מעין והתחלת קיום התפלה²⁷ "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה" בגאולה האמיתית והשלימה, במכ"ש מ"סוף מעשה במחשבה תחלה"²⁸, עאכ"כ שזה כבר גם בדיבור ("ניב שפתיים", ענין הנבואה), כנהוג לאחרונה לבטא את הדברים בדיבור, כולל ובמיוחד – שהנה הנה באה הגאולה.

ג. לשופטים – תפקיד מהותי ועיקרי

ההסבר לכך הוא:

בנושא המשפט יש שני תחומים, וכלשון הפסוק – שופטים ושוטרים: „שופטים – דיינין הפוסקים את הדין, ושוטרים – הרודין את העם אחר מצותם .. עד שיקבל עליו את דין השופט”²⁰.

לכאורה יוצא, ששופטים הם „אמצעי” בלבד המאפשר בירור משפטי התורה, פרסומם וקיומם בחיי היום יום: כיון שעלול להתעורר ספק לגבי הבנת משפט התורה, יש צורך ב„שופטים” – דיינים המבררים את דין התורה.

וכן דרושים „שוטרים” המביאים לידי קיום פסק הדין והמשפט למעשה „עד שיקבל עליו את דין השופט”.

לפי זה נראה, שהשוטרים חשובים²¹ מבחינה מסויימת יותר מהשופטים, כי הם מביאים לידי העיקר והתכלית – „שיקבל עליו את הדין”.

אך כפי שמבואר בתורה תפקידם של ה„שופטים”, אין מטרתם רק לגלות וללידע את העם בהוראות ברורות של דיני ומשפטי התורה, אלא יש להם תפקיד מהותי יותר כשלעצמם.

כפי שמתאר הרמב”ם²² את בית הדין הגדול שבירושלים – אשר היה הבסיס והיסוד לכל השופטים, ש„בכל שערך”²³ – ש„הם עיקר תורה שבעל־פה והם עמודי ההוראה ומהם חוק ומשפט יוצא לכל ישראל”.

הרמב”ם מציין כאן שלשה פרטים ושלבים²⁴

(20) ל’ רש”י ריש פרשתנו. וראה תנחומא פרשתנו ב. רמב”ם ריש הל’ סנהדרין. וראה לקו”ש חל”ד ע’ 98 ואילך.
(21) אף ששופטים חשובים יותר משוטרים, כי השופט הוא רק שליח השופט (ראה רא”ם וגו”א ריש פרשתנו) – מ”מ בנוגע להעיקר והתכלית (קיום הדין בפועל), הוא יותר בשוטרים מבשופטים (ראה תנחומא שם).
(22) ריש הל’ ממרים.

(23) ראה פרשתנו יז, ח (ובפרש”י ד”ה דברי ריבות). ולהעיר גם מספרי עה”פ בכל שערך – להקיש כו’. רמב”ם הל’ סנהדרין פ”א ה”ג: קובעין בתחלה כו’. שם ה”ח. ועוד.
(24) ע”פ מ”ש הרמב”ם בהלכה שלאח”ז, דמה שלמדו „מפי השמועה” הוא „תורה שבנבל פה”; „מפי דעתם באחת מן המדות כו”ג נק’ „משפט”; ו„על פי התורה אשר יורוד” קאי על „התקנות והגיוירות והמנהגות שירור כו”ג – יש לומר לכאורה, שזוהי ג”כ כוונת הרמב”ם כאן בג’ לשונות אלו: „עיקר תורה שבנ”פ” – מה שלמדו מפי

נצטוו על הדינין שהיא אחת משבע מצוות שנצטוו בני נח”, והנאמר בתורה¹⁶ „ומשפטים בל ידעום” הוא רק לגבי¹⁴ “ דקדוקי הדין”.

ועל כך אומר רבי לוי, שהענין הוא להיפך: ה„משפט” חביב ביותר אצל הקדוש־ברוך הוא, אף יותר מ„כל מה שבראתי”, ומשום כך הוא ניתן דוקא ל„עם שאני אוהב”. ולכן יוצא, שה„משפט” שייך לישראל יותר מענינים אחרים של תורה ומצוות.

אך הסיבה לכך אינה מובנת, מדוע ה„משפט” חביב כל כך, עד שהוא קשור לישראל יותר משאר עניני תורה ומצוות? והרי, לכאורה, הדבר נראה להיפך, כאמור לעיל.

על כך מקדים רבי לוי את המשל של „מלך שהיו לו בנים הרבה... והיה לו פרדס אחד...”, כאשר ההדגשה היא דוקא על „פרדס”: ההבדל בין פרדס לבין שדה הוא, שהפרדס מצמיח פירות „שאינם מוכרחים לצורך קיום החיות”¹⁷, ו„אינן אלא להתענג בהן”¹⁸, בעוד אשר בשדה צומחת בעיקר תבואה, שהיא מזון הכרחי „לצורך קיום חיותן”¹⁷.

בכך מבהיר רבי לוי, שאין מדובר כאן על „משפט” סתם, שהרי המשפט באופן כללי הכרחי לצורך קיום העולם, כדלעיל, אלא מדובר כאן על סוג מיוחד של משפט, שהוא בדומה לפרדס, שמביא לידי „תענוג”¹⁹, ולכן מודגש בפסוק „אני ה’ אוהב משפט”, כי דבר הגורם לתענוג מתקשר לתחושה של אהבה וחביבות.

וסוג מיוחד זה של משפט: א) ניתן דוקא לישראל, ב) נתינתו קשורה לכך שישראל חביבים אצל הקב”ה דוקא בדומה לאהבה לבן קטן – „נער ישראל ואוהבהו”, כפי שיוסבר להלן.

ולהעיר מהשקט”ס אם ב”ג מצויים לדון בפרטי הדינים כמשפטי התורה (ראה אנציקלופדי’ תלמודית ערך ב”ג ע’ שנה). וש”י.

(16) תהלים שם, כ.
(17) ב”י לטאור”ח סר”ז. וראה שו”ע אדה”ז שם.
(18) טור שם. וראה ב”י ושו”ע אדה”ז שם.
(19) ראה גם נתיבות עולם (להמהר”ל) נתיב הדין בתחלתו: ולכן נקרא המשפט פרדס שהוא טיול ושמחה (אבל שם, שזוהו „בעבור שהוא דבר מחוייב ומוכרח” ע”ש. ולהעיר אשר במלך מוכרח גם ענין התענוג – ע”ד מלך ביפיו ג’).

ובפרט בזמן זה, שע”פ הכרזת והודעת כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו כבר סיימו הכל, וע”פ כל הסימנים אוחזים כבר ברגעים האחרונים לפני הגאולה.

... ישנה השלימות דיפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו של זה הנמצא בחוצה שאין חוצה הימנו, וגם – תרגום פנימיות התורה ותורת החסידות בלשון עם ועם [רוסית, וכיו”ב] ע”י כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, עד לימים האחרונים – שנדפס גם (ספר התניא, תושב”כ דחסידות¹⁵) ב„ברייל”, הכתב עבור „סגי נהור” ר”ל (כמדובר לעיל¹⁶).

וע”פ ההכרזה הנ”ל דכ”ק מו”ח אדמו”ר, שכבר סיימו את כל עניני העבודה, כולל העבודה דרבותינו נשיאינו כ„שופטיך” ו„יועציק” עד היום הזה, ו„אכשור דרי”¹⁷ כפשוטו – מובן, שכבר הגיע הזמן ד„ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציק כבתחלה” בתכלית השלימות (ואין צריכים לשוטרים, כיון שכבר הכל מבורר), לאחר הטעימה וההתחלה בזה ע”י רבותינו נשיאינו¹⁸.

מזה מובן הלימוד לכל או”א בעמדנו בשבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, הרגעים האחרונים דהגלות – שצריכה להיות עבודה בהתאם מדה כנגד מדה למצב הגאולה:

לפרסם אצל עצמו ואצל כל אלו שאפשר להגיע אליהם – שצריכים לקבל על עצמם ולקחת על עצמם (ביתר חוזק) את ההוראות והעצות ד„שופטיך” ו„יועציק” שבדורנו – „מאן מלכי רבנן”¹⁹ בכלל, ובפרט נשיא דורנו – הבא בהמשך לרבותינו נשיאינו שלפניו – שופט דורנו ויועץ דורנו ונביא דורנו,

וכציווי התורה הנ”ל⁹: „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצוננו”, „אליו תשמעון”²⁰, וכפס”ד הרמב”ם הנ”ל, שאם יש לאחד המעלות והשלימויות שצריכים להיות לנביא והוא מראה אותות ומופתים – כפי שראו ורואים בהמשך קיום

בתפקידו של בית הדין הגדול: א) הם עיקר תורה שבעל-פה – כאן אין כוונה לתורה כהוראה בלבד, אלא לימוד והבנת התורה.²⁵ ב) והם עמודי ההוראה – התפקיד של בירור ההלכה למעשה שבתורה, הוראה לפועל. ג) ומהם חוק ומשפט יוצא לכל ישראל – האחריות לכך שהוראות בית הדין יגיעו לכל ישראל.²⁶

ד. השופטים בישראל – מחדשים בתורה

זהו ההבדל בין תפקידים של השופטים בעם ישראל, לבין תפקידים אצל בני נח – להושיב דיינין ושופטים בכל פלך ופלך²⁷ – שהוא הבדל מהותי ביותר:

תפקידים של השופטים והדיינים של בני נח הוא רק "לדון בשש מצוות אלו ולהחזיר את העם"²⁷; הדיינים ניתנו להם בשלמותם²⁸, אך כיון שלא כל אחד מסוגל להבין בשכלו את הדין לאמיתו בכחות עצמו, או פנוי לכך וכדומה, יש צורך בדיינים ובשופטים המתמחים בפרטי הדינים ומתאימים לכל ארוע את הדין המתאים לו, וכן משתדלים להביא לקיום דינים אלו בפועל – "להחזיר את העם". לעומת זאת, תפקידם של השופטים של בני ישראל הוא בראש ובראשונה – "עיקר תורה שבעל-פה".

התורה שבכתב נמסרה להם כדי שילמדו ויפרשו ויבארו אותה – תורה שבעל-פה: בכחם לא רק להבהיר וללבן דין בתורה, אלא אף

השמועה (קבלה איש מפי איש); "עמודי ההוראה" – תקנות גזירות ומנהגות; "חוק ומשפט יוצא כו" – מה שלמדו באחת מן המדות כו'.

אבל משינוי לשון הרמב"ם – "עיקר תורה שבעל פה .. עמודי ההוראה .. חוק ומשפט יוצא לכל ישראל" (שבדואי אינם סתם מליצות) משמע שכוונתו (עכ"פ – גם) להמבואר בפנים. ראה הקדמת הרמב"ם ל"ס' היד בתחלתה: כל המצות .. בפירושן ניתנו .. והמצוות זו פירושה .. ומצוה זו היא הנקראת תורה שבעל פה. וראה צפ"ע שם.

26) להעיר מהחילוק בין לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ופס"ד בנוגע לפונט – ראה ב"ב (קל, ב) אין למדין הלכה לא מפי למוד כו' עד שיאמרו לו הלכה למעשה (ראה רשב"ם שם. לקו"ש ח"ד ע' 50). רמב"ם הל' ממרים פ"ג ה"ז. וראה בארוכה המשך תרס"ו (ע' שצ ואילך. ע' תו ואילך).

27) לשון הרמב"ם הל' מלכים ספ"ט – מסנהדרין שם, ב. 28) להעיר הרמב"ם הל' מלכים (פ"י ה"ט): אין מניחין אותן לחדש דת כו' יעמוד בתורתו לא יוסיף ולא יגרע.

לחדש בתורה²⁹, לפי כללי התורה, כמובן. ועל כל זאת נאמר "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל"³⁰.

וזהו משמעות המדרש "מכל מה שבראתי איני אוהב אלא את הדין", ושהקדוש-ברוך הוא מסר את המשפט ואת הדין דוקא לישראל: אין מדובר כאן על התפקיד של יישום הדין והמשפט באופן כללי, כפי שקיים גם אצל בני נח, אלא על החידוש שב"משפט" – ההבנה והחכמה³¹ שבתורה שבעל-פה, שהיא אינה לצורך העולם, כדי לדעת את המעשה אשר יעשו, אלא מעל לכך, ואהוב יותר אצל הקדוש-ברוך הוא "מכל מה שבראתי"³², וענין זה נמסר לעם ישראל, כאמור לעיל.

ה. אהבה לבן קטן – מעצם מהותו

לפי זה יובן מדוע קשורה נתינה זו לחביבותם של ישראל דוקא כ"נער ישראל"³³: בבירור ההלכות שבתורה יש צורך בעיקר³⁴

29) ראה בארוכה המשך תרס"ז שם (ע' שפג ואילך. ע' תד ואילך).

30) פרשתנו יו, יא. וראה ספרי ופרש"י שם: אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין. וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 129 (ובהנשמך בהערה 26 שם). ולהעיר גם מנתיבות עולם (להמהר"ל) נתיב התורה פ"א: החכמים הם עצם התורה. ע"ש. ואב"מ.

31) ראה פרדס (הובא באוה"ת ריש פרשתנו. סד"ה שופטים ושוטרים תער"ב (בהמשך תער"ב ח"א) דהספירות כולם נקראו שופטים מצד הבינה.

32) ע"פ המבואר בפנים יומתק השינוי בלשון המדרש בין המשל להנמשל – בהמשל אומר. שהיו לו בנים הרבה וה' אוהב את הקטן יותר מכולן וה' לו פרדס כו' ואהבו יותר מכל מה שה' לו, ואילו בנמשל אומר. איני אוהב אלא לישראל .. איני אוהב אלא את הדין,

כי בהנמשל, ענין ה"פרדס" שבמשפט ה"ה שלא בערך* לשאר עניני הבריאה (ולא רק שהוא יותר אהוב מהם). וכן (בנמשל) זה שישיראל הם. נער .. ואהבהו" (כדלקמן סעיף ה) אינו בערך לשאר כל האומות.

33) בהבא לקמן – להעיר (באו"א קצת) מאוה"ת פרשתנו ע' תתינ' ואילך. סד"ה שופטים תער"ב ה"ל.

34) אף שצ"ל גם ענין הביטול, ואדרבה – הטעם שקביעו הלכה כב"ה ולא כב"ש (אף שב"ש "מחדדי טפי" – יבמות יד, א), הוא "מפני שנוחין כו' ולא עוד אלא שמקדימין דברי

* להעיר ממעשה מרכבה ומעשה בראשית ש"קוראין אותו פרדס" ודוקא בו (ולא בשדה) שייך טיול (רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ד ה"ג), שבתורה ה"ה סודות התורה כו'.

ע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה – בנוגע להכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: "לאלתר לתשובה (ובמילא) לאלתר לגאולה", שכבר סיימו הכל, גם את "צחצוח הכפתורים"², וצריך רק להיות "עמדו³ הכן כולכם"⁴ – וגם את זה כבר סיימו – לקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – מובן, שאוחזים כבר עתה בזמן של קיום היעוד "ואשיבה⁵ שופטיך גו' ויועציק", ויתירה מזו: כבתחילה: כבר ישנה ההתחלה בזה, כדלקמן.

... בכל הדורות – גם לפני תח"מ של משה – נוגע ההלכה לדעת ש"הא-ל מנבא את בני האדם"⁷ (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), עד השלימות בזה כפי שה' אצל משה⁸. ויתירה מזו – בכל דור שייך ש"נביא אקים להם גו' כמוך"⁹, כמבואר ברמב"ם¹⁰ ש"כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו'", כלומר, שכל נביא הוא המשך נבואת משה ותורתו (אלא שבגילוי הנבואה ישנם חילוקי דרגות, כמבואר ברמב"ם¹¹). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחרי ש"תחזור הנבואה לישראל"¹², שהיא "הקדמת משיח"¹² – הנבואה שתה' אצל משיח צדקנו (ש"נביא¹³ גדול הוא קרוב למשה רבינו"), ואמרו חז"ל¹⁴ ש"גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון", ובכל דור ודור ישנו אחד הראוי לזה – לכן צריכים לדעת בתור הלכה גם בזמן הזה (עוד קודם הגאולה), שישנה המציאות דגילוי הנבואה (אצל משיח עוד לפני הגאולה), כמעין והתחלת ("יועציק כבתחלה") שלימות גילוי הנבואה לאחרי הגאולה. היינו, שאין זה חידוש שיתחדש רק לאחר הגאולה, אלא שההתחלה בזה נפעלת עוד קודם בבחי' "יועציק כבתחלה", ולכן כותב זאת הרמב"ם בספר ההלכות שלו (ובפרט שהרמב"ם כותב בספרו גם את ההלכות הנוגעות לימות המשיח, גם – ההקדמה לזה).

ע"פ הנ"ל יובן החידוש דדורות האחרונים בכלל ובפרט דדורנו זה

בין – די נבואה העיקרית – די נבואה²⁵ אַז „לאלתר לגאולה“ און תיכף ומיד ממש „הנה זה (משיח) בא“²⁶.

. . . און דורך דער קבלה וקיום ההוראות פון „שופטיך“ און „יועציך“ שבדורנו – ווערט דורך דעם גופא דער מעין און התחלה פון קיום התפלה²⁷ „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“ בגאולה האמיתית והשלמה, במכ”ש פון דעם וואָס „סוף מעשה במחשבה תחלה“²⁸, עאכו”כ אַז דאָס איז שוין אויך אין דיבור („ניב שפתיים“, ענין הנבואה), ווי ס’איז נהוג לאחרונה צו אַרויסברענגען די דברים בדיבור, כולל ובמיוחד – אַז אַט אַט קומט די גאולה.

– וואָס עפ”ז האָט מען אויך אַן ענטפער אויף דער שאלה וואָס מ’פרעגט אויף דעם וואָס מ’רעדט לאחרונה אַז די גאולה קומט תיכף ומיד ממש – לכאורה: ווי קען דאָס אַזוי גלאַטיק דורכגיין און מצליח זיין; ווי וועלן די בני־בית זיך אַפרופען אויף דעם, און וואָס וועט די וועלט זאָגן אויף דעם?! איז דער ענטפער, אַז אויב די עניני הגאולה וואָלטן געווען אַ חידוש, וואָלט אפשר געווען אַן אַרט אויף דער שאלה; וויבאַלד אָבער אַז די גאולה איז ניט קיין חידוש דבר, נאָר כל עניני הגאולה האָבן זיך שוין אָנגעהויבן („כבתחלה“) און זיינען שוין נמשך ונתקבל געוואָרן אין עולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי’ „ויועציך כבתחלה“) – וועט ניט זיין אַ פלא ווען די גאולה קומט תיכף ומיד ממש!

(משיחות ש”פ שופטים, ד’ אלול תנש”א)

- (25) לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזוהו בודאות – ראה מאמרי אדה”ז הקצרים ע’ שנה-ו.
 (26) שה”ש ב, ח ובשהש”ר עה”פ.
 (27) ברכה הי”א דתפלת העמידה.
 (28) פיוט „לכה דודי“.

לקוטי

בגדלות בחכמה, כאמור לעיל, אך „מסירת“ התורה על ידי הקדוש־ברוך־הוא, כביכול, לשופטים של ישראל, באופן שהם מהווים את „ניקר תורה שבעל פה“ – אינה דוקא משום מעלתם וגדולתם בחכמה, אלא משום שישאל וקודשא־ברוך־הוא כולא חד³⁵, שישאל מאוחדים, כביכול, עם נותן התורה.

והמשל המתאים לכך הוא החביבות דוקא לבן קטן. אהבת האב לבנו הקטן אינה תלויה בטנולוגיה של הבן, שהרי הוא עדיין קטן, אלא רק משום כך שהאב והבן הם עצם אחד³⁶.

וכך הוא גם בנמשל לגבי עם ישראל: קיימת החביבות לישראל משום היותם „עם חכם ונבון“³⁷. אך אהבה האמיתית של הקדוש־ברוך־הוא לישראל אינה תלויה במעלותיהם וכדומה, אלא בעצם מהותם – הם „נער ישראל“.

ובעבודה הרוחנית מופיעה דרגה זו בגלוי אצל היהודי כאשר הוא מחשיב עצמו כקטן³⁸, בענוה ובהתלבטות – „ממעטין עצמכם“³⁹ – ועל ידי כך נעשים ישראל „בעלים“, כביכול, על התורה.

ולכן דוקא המשפט קשור לישראל ביתר עצמה וביתר עומק משאר עניני תורה ומצוות, כי בחידוש שבמשפט מתבטאת ה„מעלה העצמית“ של ישראל, בעצם היותם מאוחדים עם מהותו של הקב”ה, אלקי ומלך⁴⁰ המשפט.

מכך מובן גם מדוע מובא המשל דוקא ממצל, כי בנמשל מקבלים ישראל לא דבר רגיל שהוא חביב, אלא דבר אשר רק ביכולתו של מלך לתת – הם מקבלים את ה„בעלות“ על המשפט, הניתנת מאלקי ומלך המשפט.

ב”ש לדבריהם“ (עירובין יג, ב) – ראה בארוכה סה”מ תרכ”ז (ע’ רעו ואילך. ע’ רצ ואילך). המשך תרס”ו ע’ תכב ואילך. לקו”ש חכ”א ע’ 115. ועוד.
 (35) להעיר גם מלקו”ש [המתורגם] ח”ט ע’ 417-8. וראה שם הערה 54.
 (36) ראה ד”ה כי נער ישראל תרס”ו (ע’ תקנג). וראה לקו”ש חכ”א ע’ 20 ואילך (וש”ג). וראה שם הערה 6.
 (37) ואתחנן ד, ו.
 (38) ראה גם לקו”ש שם ע’ 21.
 (39) חולין פט, א. וראה גם פ”י מהרז”ו למד”ד שם.
 (40) ומלך מחדש משפטים (רמב”ם הל’ מלכים ספ”ג. שם פ”ד) ועיין מהר”ץ חיות בס’ תורת נביאים פ”ו (דין מלך ישראל). ואכ”מ.

שופטים שיחות

1. „שופטים ושופטים“ – „נעשה ונשמע“

המשמעות שצויינה לעיל לגבי „משפט“ שקיימת באופן כללי בכל התורה והמצוות, קיימת גם בקיומה של כל מצוה בפני עצמה, על ידי כל אחד ואחת. וההסבר לכך הוא:

ההבדל בין „שופטים“ לבין „שופטים“ דומה להבדל בין „נעשה“ לבין „נשמע“: מהותם של „השופטים“ היא „נשמע“ – הבנת⁴¹ התורה והמצוות. וה„שופטים“ מביאים לידי „נעשה“ – עשיה בפועל, כולל מעשה מלשון כפיה⁴², שזוהי המשמעות של קבלת עול.

עשויים לחשוב ש„נשמע“ אינה מטרה כשלעצמה, אלא היא מעין הכנה למצוה – על כך נלמדת ההוראה מהמדרש שהובא לעיל, שהקדוש־ברוך־הוא מצווה שיהיו שופטים – „נשמע“ – כעבודה בפני עצמה.

זהו אחד ההסברים לסדר בין המושגים „נעשה ונשמע“, נעשה קודם לנשמע – לא רק לצורך ה„נעשה“, כדי שקבלת העול תהיה במלוא התוקף והשלמות, ללא התערבות של הסברים שכלליים של „נשמע“, אלא גם לצורך „נשמע“: כאשר „נשמע“ בא לפני „נעשה“, ייתכן שה„נשמע“ מהווה הכנה בלבד ל„נעשה“ – „לימוד המביא לידי מעשה“.

אך כאשר „נשמע“ בא לאחר ה„נעשה“, לאחר שהעשיה כבר הושלמה, מובן, שה„נשמע“ אינו רק הכנה ל„נעשה“, אלא מטרה כשלעצמה.

והסיבה לכך היא, משום שהחביבות של הקדוש־ברוך־הוא לישראל מושלמת דוקא כאשר קיימת אצל ישראל הבנה והשגה שכלית בתורה ובמצוות. כי נתאוה הקדוש־ברוך־הוא להיות לו דירה בתחתונים, שכל ה„תחתונים“ יהיו „דירה“ וכלי לאלקות. כאשר מתקיימת אצל היהודי רק העשיה – „נעשה“, קבלת עול – הרי למרות שבכך מתבטאת התבטלותו כלפי רצון ה’, בכל זאת אין הדבר משפיע וחודר לכל מציאותו בכל הפרטים, כולל בכחות הפנימיים.

(41) מל’ דבר גו’ כי שומע (ש”א ג, ט) וכיו”ב.
 (42) ב”י לטו”ר סמ”ח. וראה לקו”ש בחוקותי מו, א. ולהעיר מאגה”ק ס”ב (קיה, א”ב) בההפך בין „מעשה“ ו„עבודה“. וצ”ע.

כדי שתושלם התכלית של „דירה בתחתונים“⁴³ אין די בהתבטלותו של היהודי כלפי רצון ה', אלא יש צורך שהוא וכל כחותיו יהיו „כלי“ ו„דירה“ לקדושה, וזאת דוקא כאשר קיימת אצלו גם הבנה והשגה בכחותיו הפנימיים – „נשמע“⁴⁴.

ז. הרצון והעונג שבמצוות

כשם שיש מעלה בלימוד התורה ובהבנתה⁴⁵ – „נשמע“ – לעומת קיום המצוות, כך ישנם שני עניינים אלו בקיום כל מצוה עצמה:

כידוע⁴⁶, יש במצוות שני סוגים של כוונות: (א) הכוונה הכללית, הוזהר בכל המצוות, כנאמר בחלק מנוסח הברכה המופיע בכל המצוות – „אשר קדשנו במצוותיו וציונו“, קיום רצון ה', קבלת עול מצוות. (ב) הכוונה הפרטית המיוחדת הקשורה למשמעות המסויימת של מצוה זו – „להניח תפילין“, ההבנה, הטעם והרעיון שבמצוה. (בדומה לכך שרמ"ח מצוות עשה הן כנגד רמ"ח איברים⁴⁷, ושם"ח מצוות לא תעשה הן כנגד שם"ח גידים, וכל מצוה מזככת ומשפיעה באיבר המסויים אצל האדם⁴⁸).

ההבדל בין שני סוגי כוונות אלו הוא בהתאם לשני העניינים שבמצוות⁴⁹: (א) רצון ה' שבמצוות – שבו אין הבדלים, ובענין זה שוות כל המצוות. (ב) העונג של הקדוש-ברוך-הוא (הפנימיות של הרצון שבמצוות) – ו„עונג העליון“ שונה בכל מצוה.

43 ועאכ"כ מש"כ בוח"ב (מב, ב. תניא ספ"ד) „בגין דישתמודעון ליי“. ובע"פ (ש' הכללים בתחלתו) „יכירו גדולתו“.

44 ראה אה"ת פרשתנו שם: דירה בתחתונים... י' עקב... שנמשך האור והשפע ע"י צמצום התורה ומצות וזהו תכלית רצונו ית'. בהמשך תער"ב שם (ע' ק): וענין מ"ש שאוהב את המשפט י"ל שווה מה שיש מעלה בפנימי על המקיף... שהמשפט הוא בע"ס. וראה גם לקו"ש שם ע' 22 ואילך.

45 להעיר שבתושבע"פ צ"ל הלימוד דוקא בהבנה (שו"ע אדה"ז אה"ח ס"נ ס"ב (ממג"א סוס"ג). הל' ת"ת ספ"ב).

46 ראה לקו"ת שלה מ, א. עטרת ראש נה, סע"ב ואילך. ובכ"מ.

47 שכל אבר ואבר אומר לו עשה בי מצוה (הובא בסוף הקדמת סה"מ צ' להרמב"ם, והוא בתחומא תצא ב, בשינוי ל' קצת).

48 ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 439 ואילך. ושי"נ.

49 עיין לקו"ת במדבר ית, א"ב. אה"ת ר"ה (כרך ה) ע' ב'קי ואילך. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 179 ואילך.

בדומה⁵⁰ להבדל שבין הרצון והעונג בנפש האדם, שבכוח הרצון אין הבדלי דרגה, תקפו של הרצון וזה בכל ה„רצונות“, ואילו בהרגשת התענוג יש הבדלים, שבכל דבר יש סוג אחר של תענוג.

ולכן יש מעלה בכוונה היחודית של המצוות על פני הכוונה הכללית⁵⁰, משום שבה קיים העונג של הקדוש-ברוך-הוא, כאמור לעיל, ש„נתאוה הקדוש-ברוך-הוא“ דוקא בדירה בתחתונים, הניתנת להשגה באמצעות המשכת האור האלקי גם בפנימיות כל דבר⁵¹.

ח. המשפט – מקור התענוגים

אמנם, בכל מצוה קיימת המעלה של „משפט“, מצד הכוונה המיוחדת והמשמעות המסויימת של מצוה זו, אך מעלה זו קיימת באופן מיוחד ב„משפט“ כפשוטו.

שהרי⁵² העונג האלקי המלוכב במצוות (בכל מצוה עונג מסויים אחר), הוא הארה בלבד מהעונג של הקדוש-ברוך-הוא, המאוחד עם מהותו ועצמותו יתברך. והרי הקדוש-ברוך-הוא עצמו אין בו הבדלים והתחלקות וכדומה, אלא הוא „מקור התענוגים“, שמשם נמשכת „הארה במצוות לכל בחינה כמדרגתה“.

וזהו היחוד ב„משפט“ – „שופטים ושוטרים תתן לך“ – שאין הכוונה רק לענין המסויים של המשפט, אלא לענין הכללי בקשר לתורה ולמצוות בכלל (כפי שהוסבר לעיל בהרחבה בסעיף ד). ולכן נאמר על כך „אני ה' אוהב משפט“ – כי כאן אין מתגלית רק הארה של עונג העליון, כבכל מצוה מסויימת, אלא כאן מתגלה מקור התענוגים, „נתאוה“ של עצמותו יתברך.

וזהו הסיבה לכך שהמשפט ניתן לישראל דוקא משום „נער ישראל ואוהבהו“ – דוקא משום המעלה של הקטנות וההתבטלות – כי ההתקשרות למקור התענוגים איננה⁵³

50 ראה ד"ה ארון עולם תשמ"ג (סה"מ – מלוקט ח"א ע' תלב ואילך) התיווך להמבואר ברוב הדרושים (ראה הנסמן בעה"ע 46. ועוד) – שהכוונה כללית היא למעלה מהכוונה פרטית.

51 ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 440 ואילך.

52 ראה בארוכה בכ"ז – אה"ת ר"ה שם.

53 ראה לקו"ת שם (יה, ג). והיינו ע"י אני אותיות אין

הרמב"ם הנ"ל, אַז אויב איינער האָט די מעלות ושליומיות וואָס אַ נביא דאַרף האָבן און באַווייזט אותות ומופתים – ווי מ'האָט געזען און מ'זעט בהמשך קיום ברכותיו באַ נשיא דורנו – איז „אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעון“, דורך דעם וואָס „יאמר דברים העתידיים להיות בעולם ויאמנו דבריו“²¹ (ווי מ'האָט עס געזען באַ כ"ק מו"ח אדמו"ר),

און נאָכמער: „נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא – ווי דאָס איז בנוגע צו נשיא דורנו, און דאָס ווערט נמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' – הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה“²²; מ'דאַרף אים פּאָלגן גלייך תיכף ומיד נאָך „קודם שיעשה אות“, און „אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר²³ לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו'“²², וואָרום מ'איז מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאָס איז זיינע דעם נביא'ס רייד, נאָר ווייל דאָס איז דעם אויבערשטן רייד דורך דעם נביא!

. . . האָט מען די הוראה כנ"ל, אַז מ'דאַרף מפרסם זיין לכל אנשי הדור, אַז מ'האָט זוכה געווען אַז דער אויבערשטער האָט אויסגעקליבן און ממנה געווען אַ בעל-בחירה, וואָס מצד עצמו איז ער שלא בערך העכער פון אנשי הדור, אַז ער זאָל זיין „שופטיך“ און „יועציך“ און דער נביא הדור, וועלכער זאָל אָנווייזן הוראות און געבן עצות בנוגע צו דער עבודה פון אַלע אידן און אַלע מענטשן פון דעם דור, בכל עניני תורה ומצוות, און בנוגע צו דעם אַלגעמיינעם טאָג טעגלעכן לעבן און אויפפירונגען, אויך אין „בכל דרכיך (דעהו)“ און „כל מעשיך (יהיו לשם שמים)“²⁴,

21 רמב"ם שם רפ"י.

22 שם ה"ה.

23 ואתחנן ו, טז.

24 משלי ג, ו. אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דיעות ספ"ג. טוש"ע או"ח סרל"א.

אָפּגעדרוקט (ספר התניא, תושב"כ פון חסידות¹⁵) אויף „בריייל“, דער כתב פֿאַר „סגי נהור“ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁶).

וע"פ די הכרזה הנ"ל פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, אַז מ'האָט שוין פֿאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, כולל די עבודה פון רבותינו נשיאינו אַלס „שופטיך“ און „יועציך“ עד היום הזה, און „אכשור דריי“¹⁷ כפשוטו – איז פֿאַרשטאַנדיק, אַז ס'איז שוין געקומען די צייט פון „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה“ בתכלית השלימות (און מ'דאַרף ניט אָנקומען צו שוטרם, ווייל ס'איז שוין אַלץ מבורר), לאחרי די טעימה והתחלה בזה דורך רבותינו נשיאינו¹⁸.

דערפון איז פֿאַרשטאַנדיק דער לימוד וואָס יעדערער האָט שטייענדיק אין שבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, די לעצטע רגעים פון גלות – אַז עס דאַרף זיין אַן עבודה בהתאם מדה כנגד מדה צו מצב הגאולה:

צו מפרסם זיין באַ זיך און ביי אַלע צו וועמען מ'קען דערגרייכן – אַז מ'דאַרף אויף זיך מקבל זיין און אויף זיך אָננעמען (מיט נאָכמען שטאַרקייט) די הוראות ועצות פון די „שופטיך“ און „יועציך“ שבדורנו – „מאן מלכי רבנן“¹⁹ בכלל, ובפרט נשיא דורנו – וועלכער קומט בהמשך צו רבותינו נשיאינו שלפניו – דער שופט דורנו ויועץ דורנו און נביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל⁹: „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצונו“, „אליו תשמעון“²⁰, וכפס"ד

(15) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר – נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' קיח ואילך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכא ואילך. וראה שם ח"ה ע' צ.

(16) שיחת ש"פ עקב (סה"ש ה'תנש"א ע' 764 ואילך).

(17) ל' חז"ל – יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

(18) ראה פיה"מ להרמב"ם שבהערה 6: ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחילה

. . זה יהי' בלי ספק כשיכון הבורא ית' לבות בני אדם ותרבה זכותם ותשוקתם לשם יתברך ותגדל חכמתם לפני בוא המשיח כו'.

(19) ראה גיטין סב, א.

(20) פרשתנו יח, טו.

לקוטי

באמצעות עבודה של טעם והרגשת העונג, שבה מורגשת ישותו ומציאותו של האדם, אלא להיפך: דוקא על ידי פשטות מתקשרים לפשטות המוחלטת של מעלה⁵⁴.

ט. „שופר“ – מקור התענוגים
פרשת שופטים נקראת תמיד בתחלת חודש אלול:

בדרך כלל שבת פרשת ראה היא עדיין בחודש מנחם אב – שבת מברכים של חודש אלול, ואף אם פרשת ראה נקראת בראש חודש אלול ממש, הרי זה היום הראשון של ראש חודש – ל' מנחם אב, ואילו א' אלול חל תמיד בפרשת שופטים.

ומובן, שהאמור לעיל, לגבי השופטים קשור במיוחד לחודש אלול, שאחד ממנהגי ישראל בחודש זה, הוא תקיעת השופר של חודש אלול⁵⁵, המתחיל בא' באלול⁵⁶:

בענין השופר אנו מוצאים שני ניגודים:
„שופר“ מלשון „שפרו מעשיכם“⁵⁸, ענין של

(וראה בהנסמן שם). וראה אוה"ת שם פ"ד – הובא לקמן בפנים.

(54) ע"ד מאמר הבעש"ט (כתר שם טוב בהוספות סקנ"ד (ואילך). וש"נ) דפשיטות העצמות מתגלה בהפשיטות דאיש פשוט.

(55) ראה הדיעות בזה בני"כ הטושו"ע או"ח סתקפ"א. ואנו אין לנו אלא הוראת נשיאינו כ"ק מו"ח אדמו"ר (היום יום אדר"ח אלול) שביום השני דר"ח אלול מתחילין לתקוע, וביום הראשון תוקעין (רק*) להתלמד.

(56) וכ"ה בנוגע ההוספה בתהלים (ג"פ ליום). משא"כ אמירת לודו ה' אורי גו' – שמתחיל בא' דר"ח אלול. אבל להעיר, שב' ענינים אלו נמשכים גם בחודש תשרי, משא"כ שופר דאלול (ואף שישנו בר"ה – ה"ה סוג אחר לגמרי בתקיעות*). ואכ"מ.

(57) ראה בכ"ז – אוה"ת שם פ"ב ופ"ד. ולהעיר מאוה"ת (יהל אור) תהלים ע' רצב.

(58) ל' המדרש – ויקר' ככ"ט, ו. מדרש תהלים פא, ד.

(* אלא שבפנימיות הענינים. זה שתוקעין להתלמד באדר"ח אלול הוא התחלה של ענין השופר – ראה בארוכה לקו"ש חל"ד ע' 95. ואילך.
*) אף ש"ל ששייכים זל"ו – ראה לקו"ש (המתורגם) ח"ט ע' 134 ואילך. ובהוספות ללקו"ש ח"ט ע' 317 בהערת.

שופטים

תענוג, ומצד שני, קול השופר מטיל אימה וחרדה⁵⁹, היפך העונג.

על כך מסביר ה"צמח צדק"⁶⁰, שה"שופר" הוא בבחינת „מקור התענוגים“ שמעל לגילוי התענוג, ומשום כך הוא מטיל אימה וחרדה, כי גילוי מקור התענוגים כרוך בהתבטלות, כאמור לעיל.

כפי שידוע⁶¹ משלו של הבעל"ש שם טוב על קול השופר, הדומה לקול הפשוט⁶² של בנו יחידו של המלך, אשר „אביו יכירו בטביעת עין דקלא“.

אך מצד שני, „שופר“ הוא מלשון תענוג, כיון שזהו מקור התענוגים שממנו נמשכים כל סוגי התענוגים.

וזאת בדומה לדברי המדרש על המשפט – שופטים ושוטרים תתן לך – שעל כך נאמר „אני ה' אוהב משפט“, ולכן מתקשר הדבר לישראל כפי שהם במצב של „נער ישראל ואוהבו“, כדלעיל.

ועל ידי ה"משפט" (שלמות הדין בכלל), מושג היעוד שבו מסתיים המדרש, ש"מיד אני גואל אתכם גאולה שלימה"⁶³.

(ממאמר ושיחת ש"פ שופטים תשכ"ז.
ד"ה יו"ט של ראש השנה תשמ"ב*)

(59) כמש"נ (עמוד ג, ו) אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו – הובא בטאו"ח (נו"כ) שם בנוגע לאלול.

(60) באוה"ת שם.

(61) הובא בהמשך וככה תרל"ז פרק ע.

(62) בהמשל שם אומר „קול גדול“, אבל בנמשל אומר „קול פשוט“. וראה בארוכה סידור ד"ה להבין ענין תק"ש ע"פ כוונת הבעש"ט (רמד, ג ואילך) דענין של תק"ש הוא קול פשוט המעורר הפשיטות דלמעלה.

(63) ראה סדר"ה שופטים תער"ב בביאור סיום דברי המדרש (דבוכות המשפט „אני .. משרה קדושתו ביניכם .. מיד אני גואל אתכם גאולה שלימה“) – כי ע"י המשפט ממשכים עצמות או"ס. ע"ש. וראה לעיל סעיף ח.

(* ומסתבר שגם בהמשל הכונה לקול פשוט. שהרי „מחמת אריכות הזמן שכה גם לשון מדינתו“. והמלך מכירו (רק) ע"י קולו.
*) נדפס כולו בסה"מ מלוקט ח"א ע' תכא ואילך.

לזכות

כ"ק אדונונו מורנו ורבינו מלך המשיח

הוספה בשורת הגאולה

לז.

המשך פון נבואת משה ותורתו (נאָר אין דעם גילוי הנבואה זיינען פאַראַן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר¹¹). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחרי וואָס „תחזור הנבואה לישראל”¹², וואָס איז „הקדמת משיח”¹² – די נבואה וואָס וועט זיין באַ משיח צדקנו (וואָס „נביא”¹³ גדול הוא קרוב למשה רבינו”), ואמרו חז”ל¹⁴ אַז „גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון”, און בכל דור ודור איז דאָ איינער וואָס איז ראוי לזה – דעריבער דאַרף מען וויסן אַלס אַ הלכה אויך בזמן הזה (נאָך פאַר דער גאולה), אז ס’איז דאָ די מציאות פון גילוי הנבואה (באַ משיח עוד לפני הגאולה), אַלס אַ מעין והתחלה (”יועציך כבתחלה”) צו שלימות גילוי הנבואה לאחרי הגאולה. דאָס הייסט, אַז דאָס איז ניט קיין חידוש וואָס וועט זיך אויפֿטאַן ערשט נאָך דער גאולה, נאָר די התחלה בזה ווערט שוין אויפֿגעטאַן פריער בבחי’ ”יועציך כבתחלה”, דעריבער שרייבט עס דער רמב”ם אין זיין ספר הלכות (ובפרט אַז דער רמב”ם שרייבט בספרו אויך די הלכות וואָס זיינען נוגע לימות המשיח, אויך – די הקדמה לזה).

ע”פ הנ”ל וועט מען פאַרשטיין דעם אויפטו פון די לעצטע דורות בכלל ובפרט פון דעם איצטיקן דור ובפרט אין דעם איצטיקן זמן, וואָס לויט הכרזת והודעת כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו האָט מען שוין אַלץ פאַרענדיקט, און לויט אַלע סימנים האַלט מען שוין אין די לעצטע רגעים פאַר דער גאולה.

. . . מ’האָט די שלימות פון יפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו פון אַזאָ וואָס געפינט זיך אין חוצה שאין חוצה הימנו, און אויך – דער תרגום פון פנימיות התורה ותורת החסידות אין לשון עם ועם [רוסיש, וכיו”ב] דורך כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, ביז בימים האחרונים – אויך

ע”פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה – וועגן דער הכרזה והודעה פון כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו¹: „לאלתר לתשובה (ובמילא איז) לאלתר לגאולה”, אַז מ’האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט, אויך דער „צופוצן די קנעפ”², און עס דאַרף נאָר זיין „עמדו³ הכן כולכם”⁴ – און דאָס האָט מען שוין אויך פאַרענדיקט – אויף צו מקבל זיין פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – איז פאַרשטאַנדיק, אַז מ’האָלט שוין איצטער באַ דעם זמן פון קיום היעוד „ואשיבה⁵ שופטיך כו’ ויועציך”⁶, און נאָכמער: כבתחילה: מ’האָט שוין די התחלה דערפון, כדלקמן.

. . . בכל הדורות – אויך לפני תחילת מלך משה – איז נוגע די הלכה צו וויסן אַז „האל מנבא את בני האדם”⁷ (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), ביז די שלימות בזה ווי ס’איז געווען באַ משה⁸. און נאָכמער – בכל דור איז שייך אַז „נביא אקים להם גו’ כמוך”⁹, ווי דער רמב”ם איז מבאר¹⁰ אַז „כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו’ אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו’”, ד.ה. אַז יעדער נביא איז אַ

(1) „קול קורא” בהקריאה והקדושה” (סיון-תמוז תש”א. אלול תש”ב) – נדפסו באגרות-קודש אדמו”ר מהורי”צ ח”ה ע’ שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח”ו ע’ תל ואילך.

(2) ראה שיחת שמה”ת תרפ”ט.

(3) אגרות-קודש שלו ח”ד ע’ רעט. וש”נ.

(4) ראה „היום יום” ט”ו טבת. ובכ”מ.

(5) ישע’ א, כו.

(6) ראה פיה”מ להרמב”ם סנהדרין פ”א מ”ג, דמשמע שם ש, ואשיבה שופטיך גו”י יהי עוד „לפני בוא המשיח” וכחסיום כבתוב זה „אחרי כן יקרא לך עיר הצדק גו”י. וראה לקו”ש ח”ט ע’ 105 הערה 74.

(7) רמב”ם הל’ יסודי התורה רפ”ו.

(8) לקו”ש חכ”ג ע’ 71. ע”ש.

(9) פרשתנו יח, יח.

(10) שם פ”ח ה”ב.

(11) פ”ז ה”ו.

(12) רמב”ם אגרת תימן פ”ג.

(13) רמב”ם הל’ תשובה פ”ט ה”ב.

(14) ראה שמו”ר פ”ב, ד. זח”א רנג, א. שער הפסוקים פ’ ויחי. תו”א ר”פ משפטים. ועוד.